Agenda - Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr - Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 17 Ionawr 2024

Amser y cyfarfod: 13.30

183(v3)

Cynhelir y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Newid Hinsawdd

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

Gweld y Cwestiynau

2 Cwestiynau i Weinidog y Gymraeg ac Addysg

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i'r Gweinidog ar ôl Cwestiwn 2.

Gweld y Cwestiynau

3 Cwestiynau Amserol

(20 munud)

Gofyn i Weinidog yr Economi

Rhun ap Iorwerth (Ynys Môn): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am unrhyw drafodaethau mae Llywodraeth Cymru wedi eu cael mewn perthynas â dyfodol cwmni Gwynedd Shipping?

Gofyn i Ddirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth

Llyr Gruffydd (Gogledd Cymru): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad yn rhoi ymateb i argymhelliad unfrydol Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol y dylai fod gan Lywodraeth Cymru rôl ffurfiol yn y broses o benodi Cadeirydd newydd ar gyfer S4C?

4 Datganiadau 90 Eiliad

(0 munud)

5 Dadl ar Gynnig Deddfwriaethol gan Aelod – Bil ar sicrwydd hinsawdd i blant a phobl ifanc

(30 munud)

NDM8370 Delyth Jewell (Dwyrain De Cymru)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi cynnig ar gyfer Bil ar sicrwydd hinsawdd i blant a phobl ifanc.

2. Yn nodi mai diben y Bil hwn fyddai:

a) diwygio Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 i sicrhau bod y cwricwlwm ysgol yn cynnwys dealltwriaeth o ddifrifoldeb a brys yr argyfwng hinsawdd a'r argyfwng ecolegol fel cysyniad allweddol ar draws pob maes dysgu a phrofiad;

b) sicrhau bod y cwricwlwm yn adlewyrchu brys ac anghenraid mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a diogelu'r amgylchedd ecolegol;

c) sicrhau nad yw addysgu o'r fath wedi'i gyfyngu i bynciau traddodiadol sy'n cwmpasu'r maes hwn, ond wedi'i wreiddio ar draws pob maes dysgu a phrofiad;

d) cydnabod pwysigrwydd dysgu isganfyddol a hyrwyddo amgylchedd cynaliadwy lle y gall dysgu ddigwydd; ac

e) dechrau mynd i'r afael â phryder hinsawdd ymhlith plant a phobl ifanc.

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Arolygu ac ariannu gofal iechyd

(60 munud)

NDM8452 Darren Millar (Gorllewin Clwyd)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi Adroddiad Blynyddol Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru 2022-2023.

2. Yn gresynu bod yr adroddiad:

a) yn amlygu risgiau yn ymwneud â gofal brys, pryderon staffio, llif gwael cleifion a hygyrchedd apwyntiadau;

b) yn datgan bod oedi yn aml o ran rhyddhau cleifion oherwydd prinder staff gofal cymdeithasol a gweithwyr cymdeithasol i asesu anghenion rhyddhau; ac

c) heb ddod o hyd i dystiolaeth fod mentrau Llywodraeth Cymru yn gwneud gwahaniaeth clir a sylweddol i wasanaethau ar y rheng flaen.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) dileu toriadau a wnaed i Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru yng nghyllideb ddrafft 2024-2025, ac ehangu eu cylch gwaith i ymchwilio i gwynion;

b) sefydlu amserlen gydag Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ar gyfer archwilio'r bron i 60 y cant o wasanaethau gofal iechyd nad ydynt wedi'u harolygu yn ystod y 5 mlynedd diwethaf;

c) sicrhau bod y cynnydd canlyniadol Barnett llawn o 20 y cant ar gyfer iechyd yn cael ei wario ar GIG Cymru; a

d) cyflwyno cynllun sylweddol ar gyfer y gweithlu gydag ad-daliad ffioedd dysgu ar gyfer gweithwyr gofal iechyd sy'n aros yng Nghymru am bum mlynedd ar ôl eu hastudiaethau.

Adroddiad Blynyddol Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru 2022-2023

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 Lesley Griffiths (Wrecsam)

Dileu popeth ar ôl is-bwynt 2b) a rhoi yn ei le:

Yn gwerthfawrogi gwaith pwysig AGIC ac yn nodi'r heriau a amlygwyd.

Yn cydnabod y sefyllfa ariannol heriol ar draws Llywodraeth Cymru, sy'n parhau i flaenoriaethu gofal rheng flaen a gofynion staffio ein GIG.

Yn nodi bod Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda darparwyr gofal iechyd gan ddefnyddio arolygiadau i ddysgu a gwella.

Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliannau 2 a 3 eu dad-ddethol.

Gwelliant 2 Mabon ap Gwynfor (Dwyfor Meirionnydd)

Ym mhwynt 3, dileu is-bwynt c), a rhoi yn ei le:

gwneud cais ffurfiol i Lywodraeth y DU am adolygiad cynhwysfawr o Fformiwla Barnett i sicrhau cyllid teg ar gyfer pob maes cyllideb yng Nghymru, gan gynnwys iechyd a gofal cymdeithasol;

Gwelliant 3 Mabon ap Gwynfor (Dwyfor Meirionnydd)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 3:

cynyddu nifer y prentisiaethau gradd sydd ar gael yn y sector gofal iechyd i roi mwy o gyfleoedd i bobl ifanc ymuno â'r proffesiwn ac aros yng Nghymru i weithio.

7 Dadl Plaid Cymru - Prentisiaethau

(60 munud)

NDM8451 Luke Fletcher (Gorllewin De Cymru)

Cynnig bod y Senedd hon:

1. Yn nodi:

a) bod tua 80 y cant o gwmnïau bach yng Nghymru wedi cael trafferth recriwtio yn ystod y 12 mis diwethaf oherwydd prinder sgiliau;

b) y bwlch sgiliau ar draws sectorau economaidd yng Nghymru a amlinellwyd mewn Arolygon Sgiliau Cyflogwyr yn ddiweddar; ac

c) targed Llywodraeth Cymru i greu 125,000 o brentisiaethau pob oed erbyn diwedd tymor presennol y Senedd.

2. Yn gresynu:

a) mai llai na thraean o darged Llywodraeth Cymru sydd wedi'i gyflawni, dros hanner ffordd drwy dymor presennol y Senedd;

b) y bydd gostyngiad amcangyfrifedig o 24.5 y cant mewn cyllid ar gyfer rhaglen brentisiaethau Llywodraeth Cymru, a fydd yn arwain at 10,000 yn llai o brentisiaethau yn dechrau yn 2024-25; ac

c) bod Llywodraeth Cymru, o ganlyniad i ostyngiadau cyllid, yn methu yn ei chenhadaeth economaidd i gefnogi pobl ifanc i sicrhau dyfodol uchelgeisiol yng Nghymru.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) sefydlu model ariannu hirdymor cynaliadwy ar gyfer prentisiaethau;

b) diystyru cyflwyno ffioedd dysgu ar gyfer gradd-brentisiaethau yng Nghymru; ac

c) comisiynu gwerthusiad annibynnol o ddichonoldeb cyrraedd ei tharged ar gyfer prentisiaethau pob oed erbyn 2026.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 Lesley Griffiths (Wrecsam)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi:

a) bod busnesau bach ledled Cymru yn cael mynediad at ystod o gymorth cyflogaeth, sgiliau a busnes a ariennir gan Lywodraeth Cymru i gwrdd â heriau recriwtio mewn marchnad lafur gyfnewidiol ac yn amgylchedd twf isel y DU;

b) y bwlch sgiliau sy'n bodoli mewn sectorau economaidd yng Nghymru a amlinellwyd mewn Arolygon Sgiliau Cyflogwyr diweddar; ac yn croesawu pwyslais Llywodraeth Cymru ar gymorth wedi'i dargedu yn y meysydd hynny, gan gynnwys cyllid ar gyfer cyfrifon dysgu personol;

c) targed Llywodraeth Cymru i greu 125,000 o brentisiaethau pob oed erbyn diwedd tymor presennol y Senedd, a'r effaith y mae'r toriadau i gyllideb Cymru, colli arian yn lle'r cronfeydd Ewropeaidd a'r chwyddiant uchaf erioed yn ei chael ar gyllidebau busnes a chyhoeddus sy'n ofynnol i gyflawni yn erbyn amcangyfrifon a osodwyd cyn y sawl ysgytwad economaidd sydd wedi dod i'r amlwg ers 2021; a

d) bod toriadau i gyllideb Cymru, colli arian a addawyd yn lle cronfeydd yr UE a chwyddiant uchel tu hwnt wedi tanseilio cenhadaeth economaidd Llywodraeth Cymru, a goblygiadau hyn i bobl ifanc a'u gallu i gyflawni dyfodol uchelgeisiol yng Nghymru.

2. Yn croesawu:

a) bod Llywodraeth Cymru, erbyn hanner ffordd drwy dymor presennol y Senedd, wedi ymrwymo dros £400m mewn prentisiaethau; a

b) yr ymrwymiad i ddiogelu ansawdd darpariaeth prentisiaethau ar adeg o ostyngiad mewn cyllidebau, ac yn cydnabod y risgiau hirdymor sy'n gysylltiedig â lleihau ystyriaethau ansawdd er mwyn cynyddu nifer y prentisiaethau a gyflwynir.

3. Yn nodi y bydd Llywodraeth Cymru yn:

a) parhau i flaenoriaethu cyllid ar gyfer prentisiaethau yn erbyn cefndir o bwysau ariannol difrifol;

b) cefnogi prentisiaethau gradd yng Nghymru; ac

c) gweithio gyda'r rhwydwaith prentisiaethau i sicrhau'r canlyniadau gorau posibl.

Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliannau 2 a 3 eu dad-ddethol.

Gwelliant 2 Darren Millar (Gorllewin Clwyd)

Ym mhwynt 3, cynnwys is-bwynt newydd ar ôl is-bwynt (a) ac ail-rifo yn unol â hynny:

ehangu prentisiaethau, yn enwedig i lefel gradd, i fynd i'r afael â phrinder sgiliau mewn sectorau craidd gan gynnwys gofal iechyd, ynni adnewyddadwy a thechnoleg ddigidol;

Gwelliant 3 Darren Millar (Gorllewin Clwyd)

Ym mhwynt 3, cynnwys is-bwynt newydd ar ôl is-bwynt (a), ac ailrifo yn unol â hynny:

caniatáu ar gyfer pwyntiau mynediad hyblyg ar gyfer prentisiaethau gradd, gan gydnabod cyrhaeddiad addysgol blaenorol unigolyn;

8 Cyfnod Pleidleisio

9 Dadl Fer

(30 munud)

NDM8453 Gareth Davies (Dyffryn Clwyd)

Strwythuro system gofal cymdeithasol sy'n addas ar gyfer Cymru yn yr unfed ganrif ar hugain.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 23 Ionawr 2024

Cwestiynau Llafar a gyflwynwyd ar 10/01/2024 i'w hateb ar 17/01/2024

Bydd y Llywydd yn galw ar lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd ar ôl cwestiwn 2.

Y GWEINIDOG NEWID HINSAWDD

Jenny Rathbone *Canol Caerdydd*

1 OQ60521 **(e)**

Pa gynnydd y mae'r Gweinidog wedi'i wneud wrth weithio gydag awdurdodau lleol i fanteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i ddatgarboneiddio cartrefi?

Ken Skates *De Clwyd*

2 OQ60504 **(e)**

A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau i wella gorsaf drenau Rhiwabon?

Adam Price *Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr*

3 OQ60526 **(e)**

A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am yr adolygiad diweddaraf o'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru)?

Sarah Murphy *Pen-y-Bont ar Ogwr*

4 OQ60528 **(e)**

Pa waith y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud i sicrhau tai digonol a rhent teg i bobl Pen-y-bont ar Ogwr a Phorthcawl?

Jayne Bryant *Gorllewin Casnewydd*

5 OQ60534 **(e)**

Beth mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i gyflwyno gwaith ôl-osod mewn tai cymdeithasol?

Paul Davies *Preseli Sir Benfro*

6 OQ60499 **(e)**

Pa gamau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i wella ansawdd dŵr ym Mhreseli Sir Benfro?

Vikki Howells *Cwm Cynon*

7 OQ60497 **(e)**

Pa gamau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i gynyddu argaeledd tai cymdeithasol yng Nghwm Cynon?

Mabon ap Gwynfor *Dwyfor Meirionnydd*

8 OQ60517 **(w)**

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am wasanaethau bws Traws Cymru?

Samuel Kurtz *Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro*

9 OQ60511 **(e)**

Pa gamau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i gefnogi preswylwyr yr effeithir arnynt gan lifogydd yng Ngorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro?

Alun Davies *Blaenau Gwent*

10 OQ60535 **(e)**

Pa gymorth sydd ar gael i bobl ym Mlaenau Gwent a allai fod yn cael trafferth gyda chostau ynni y gaeaf hwn i wella effeithlonrwydd ynni eu cartrefi?

Jane Dodds *Canolbarth a Gorllewin Cymru*

11 OQ60515 **(e)**

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o'r potensial ar gyfer ynni adnewyddadwy a gynhyrchir yn lleol ac sy'n eiddo i'r gymuned yng Nghanolbarth a Gorllewin Cymru?

Tom Giffard *Gorllewin De Cymru*

12 OQ60531 **(e)**

Pa gynlluniau sydd gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu cysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus yng Ngorllewin De Cymru?

GWEINIDOG Y GYMRAEG AC ADDYSG

Janet Finch-Saunders *Aberconwy*

1 OQ60508 **(e)**

Pa gamau y mae'r Gweinidog yn eu cymryd i gefnogi myfyrwyr ysgol ag anghenion dysgu ychwanegol?

James Evans *Brycheiniog a Sir Faesyfed*

2 OQ60498 **(e)**

Beth mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i gefnogi cynorthwywyr addysgu mewn ysgolion?

Jayne Bryant *Gorllewin Casnewydd*

3 OQ60533 **(e)**

Sut mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi plant ysgol i gymryd rhan yn y celfyddydau creadigol?

Rhys ab Owen *Canol De Cymru*

4 OQ60500 **(e)**

Pa gamau y mae'r Gweinidog yn eu cymryd i sicrhau nad yw'r toriadau addysg a nodir yng nghyllideb ddrafft y Llywodraeth yn effeithio'n anghymesur ar y plant mwyaf agored i niwed?

Laura Anne Jones *Dwyrain De Cymru*

5 OQ60525 **(e)**

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o'r effaith y bydd toriadau i gyllidebau llywodraeth leol yn ei chael ar addysg?

Alun Davies *Blaenau Gwent*

6 OQ60518 **(e)**

A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gymorth ariannol i fyfyrwyr addysg uwch ac addysg bellach yn y dyfodol?

Jane Dodds *Canolbarth a Gorllewin Cymru*

7 OQ60516 **(e)**

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o'r pwysau ariannol sy'n wynebu ysgolion yn y flwyddyn i ddod?

Sam Rowlands *Gogledd Cymru*

8 OQ60501 **(e)**

A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau ar gyfer newidiadau i wyliau ysgol yng Nghymru?

Sioned Williams *Gorllewin De Cymru*

9 OQ60519 **(w)**

Sut mae'r Llywodraeth yn cefnogi dysgwyr ôl-16 sydd ag anableddau dysgu?

Jack Sargeant *Alun a Glannau Dyfrdwy*

10 OQ60506 **(e)**

Sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag ysgolion i fynd i'r afael â bwlio?

Peter Fox *Mynwy*

11 OQ60529 **(e)**

Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o effaith cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2024-25 ar addysg?

Huw Irranca-Davies *Ogwr*

12 OQ60495 **(e)**

Sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag awdurdodau lleol i fynd i'r afael ag anfantais gymdeithasol ac economaidd mewn ysgolion yn Ogwr?